

14.

ΠΕΡΣΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ
ΣΥΓΚΡΟΥΟΝΤΑΙ

Οι Πέρσες ανήκουν στην **Ινδοευρωπαϊκή**
οικογένεια.

Ιδρυτής του περσικού κράτους ήταν ο **Κύρος Α΄**.
Αρχικά, ήταν υποτελείς στους **Μήδους**,
κατόρθωσαν όμως να συγκροτήσουν
ισχυρό κράτος με βασιλιά τον
Κύρο Β΄ τον Πρεσβύτερο.

Η περσική αυτοκρατορία ήταν χωρισμένη
σε διοικητικές περιοχές, τις **σατραπείες**.

Η γραφή τους ήταν **σφηνοειδής**.

Λάτρευαν τον **Αχουραμάσδα**, θεό της
σοφίας και της αλήθειας.

Θρησκεία – Διαπαιδαγώγηση - γραφή

- Αχουραμάσδα : θεός της σοφίας και της αλήθειας
- Τα παιδιά από μικρά μάθαιναν “να ιππτεύουν, να τοξεύουν και να λένε την αλήθεια”
- Σφηνοειδή γραφή

Οι Έλληνες της Μ. Ασίας είχαν αναπτυχθεί
οικονομικά και κοινωνικά.

Αρχικά οι **Λυδοί** και αργότερα οι **Πέρσες**
κατέλαβαν τις ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας
και υποχρέωσαν τους κατοίκους να πληρώνουν
βαρύ φόρο και να ακολουθούν τους Πέρσες
στις εκστρατείες τους.

Το **513** π.Χ. οι Πέρσες κατέλαβαν τη **Θράκη**.
Οι εμπορικές συναλλαγές των ελλήνων της Μ.
Ασίας σταμάτησαν και προκλήθηκε
οικονομικός μαρασμός.

Αίτια της Ιωνικής επανάστασης

- Οικονομικός μαρasmus
- Βαριά φορολογία
- Στέρξη ελευθερίας

Οι Μικρασιάτες Έλληνες επαναστάτησαν το **499π.Χ.** ζητώντας βοήθεια από την Ελλάδα. Μόνο οι Αθηναίοι και οι Ερετριείς έστειλαν 25 πλοία.

Αποφάσισαν τότε να επαναστατήσουν. Γι' αυτό ζήτησαν βοήθεια από τις πόλεις της Ελλάδας. Όμως μόνο η **Αθήνα** και η **Ερέτρια** έστειλαν βοήθεια.

Όμως οι επαναστάτες δεν κατάφεραν να νικήσουν τον περσικό στρατό.

Το **494** π.Χ. στη **ναυμαχία της Λάδης** ηττήθηκε και ο στόλος τους.

Οι Πέρσες κατέστρεψαν ολοκληρωτικά τη **Μίλητο**, που είχε πρωταγωνιστήσει στην επανάσταση, προξενώντας μεγάλη θλίψη στην Αθήνα.

Επανάσταση των
ελληνικών
πόλεων της
Μικράς Ασίας

Καταστροφή της
Μιλήτου

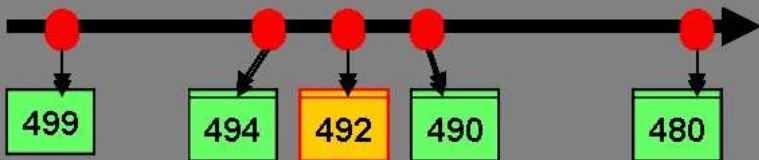
Ο πέρσης βασιλιάς **Δαρείος**, προκειμένου να τιμωρήσει την Αθήνα για τη βοήθεια που έστειλε στους Ίωνες, στέλνει το γαμπρό του **Μαρδόνιο**, στην Ελλάδα.

Το **494** π.Χ. περνά τον Ελλήσποντο και κατευθύνεται στη Μακεδονία. Όμως ο περσικός στόλος καταστρέφεται από μεγάλη θαλασσοταραχή και η εκστρατεία αποτυγχάνει.

Η Α΄ εκστρατεία, 492 πΧ

Βασιλιάς
Δαρείος

Στρατηγός
Μαρδόνιος

Ο Πέρσης στρατηγός **Μαρδόνιος** με πολυάριθμο στρατό και στόλο πέρασε από τον Ελλήσποντο στη Θράκη κι **έφτασε στη Μακεδονία**

✘ Η **καταστροφή του περσικού στόλου** στο ακρωτήριο **Άθω** από φοβερί τρικυμία ανάγκασε τον Μαρδόνιο να επιστρέψει

Αποτελέσματα

Ο **Μαρδόνιος επέστρεψε στην Περσία**, ΑΛΛΑ είχε γίνει κύριος της Μακεδονίας

Ο Δαρείος όμως δεν υποχωρεί.

Το **490** π.Χ. ισχυρές περσικές δυνάμεις, με αρχηγούς τους **Δάτη** και **Αρταφέρνη**, περνούν το Αιγαίο καταστρέφουν την Ερέτρια και στρατοπεδεύουν στο **Μαραθώνα**.

Οι Αθηναίοι ζητούν βοήθεια από τους Σπαρτιάτες, όμως λόγω θρησκευτικών λόγων, ο σπαρτιατικός στρατός φτάνει μετά τη μάχη.

Μάχη του Μαραθώνα

490 π.Χ.

Περσικός στρατός:

30.000 άνδρες

Δάτης &
Αρταφέρνης

Ελληνικός στρατός:

10.000 Αθηναίοι -
1.000 Πλαταιείς

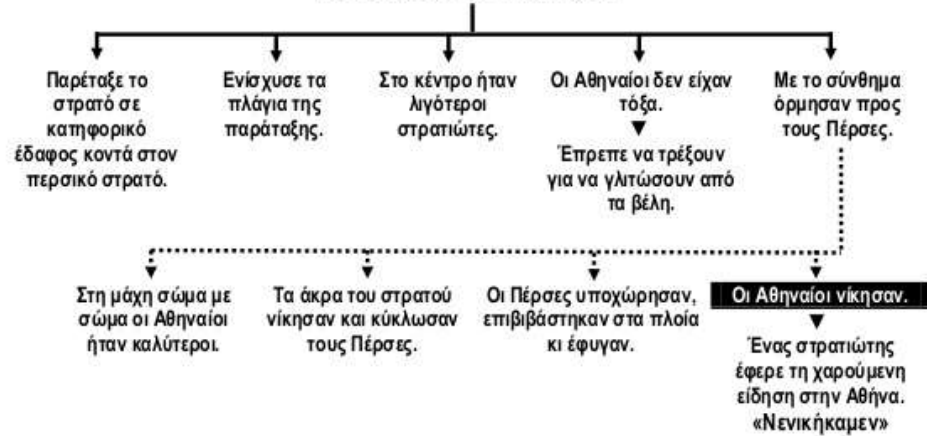
Μιλτιάδης

Στο Μαραθώνα παρατάσσονται 10.000
Αθηναίοι και 1000 Πλαταιείς, με αρχηγό το
Μιλτιάδη.

Στη μάχη που ακολουθεί οι Πέρσες
κατατροπώνονται.

Το σχέδιο του Μιλτιάδη

«Νενικήκαμεν»

Η ήττα των Περσών προκαλεί μεγάλη
δυσaréσκεια στην Περσία. Ο βασιλιάς Ξέρξης,
γιος του Δαρείου, οργανώνει νέα μεγάλη
εκστρατεία και αναλαμβάνει ο ίδιος την
αρχηγία.

Στην Ελλάδα προκαλείται πανικός.

Όμως ήδη στο **Συνέδριο του Ισθμού το 481π.Χ.**
οι Έλληνες έχουν αποφασίσει να αμυνθούν
ενωμένοι κατά της περσικής στρατιάς.

Ο Ξέρξης κατεβαίνει προς την Αθήνα, μέσω
Θράκης και Μακεδονίας, χωρίς να
συναντήσει αντίσταση.

Παράλληλα ο στόλος του πλέει στο Αιγαίο.

Ο ελληνικός στρατός παρατάσσεται στα
Στενά των Θερμοπυλών, το **480** π.Χ. ενώ ο
ελληνικός στόλος πλέει στο **Αρτεμίσιο** της
Εύβοιας, για να εμποδίσει περσική
απόβαση

Φτάνοντας στις Θερμοπύλες, ο Ξέρξης ζητά από τον αρχηγό των Ελλήνων, το **Λεωνίδα**, βασιλιά της Σπάρτης να παραδώσει τα όπλα.

Και παίρνει την απάντηση που έχει μείνει στην ιστορία: «**Μολών Λαβέ**» (έλα να τα πάρεις).

Η μάχη ξεκινά και οι Πέρσες αδυνατούν να κάμψουν τους Έλληνες.

Όμως ένας κάτοικος της περιοχής, ο **Εφιάλτης**, τους οδηγεί από ένα κρυφό μονοπάτι στα νώτα των ελληνικών δυνάμεων.

Ο Λεωνίδας προλαβαίνει και διώχνει τους
συμπολεμιστές του. Παραμένει μόνο ο ίδιος με
300 Σπαρτιάτες και 700 Θεσπιείς.
Πέφτουν όλοι στο πεδίο της μάχης.

Ο Ξέρξης φτάνει στην Αθήνα, την οποία είχαν ήδη εγκαταλείψει οι περισσότεροι κάτοικοι.

Ο ελληνικός στόλος φεύγει από το Αρτεμίσιο και μπαίνει στο **στενό της Σαλαμίνας**, για να αναμετρηθεί με τον περσικό, ύστερα από πρόταση του Αθηναίου στρατηγού **Θεμιστοκλή**.

Ο Θεμιστοκλής

Οι Πελοποννήσιοι ήθελαν να σταματήσουν τον περσικό στόλο στον Ισθμό της Κορίνθου. Παρ' όλ' αυτά, ο Αθηναίος στρατηγός και πολιτικός Θεμιστοκλής έπεισε τους Έλληνες να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες στη Σαλαμίνα, ελπίζοντας ότι μια νίκη θα εμπόδιζε τους Πέρσες να εισβάλουν στην Πελοπόννησο. Ο Θεμιστοκλής ανάγκασε τον Ξέρξη να επιτεθεί στα Στενά της Σαλαμίνας, όπου η αριθμητική υπεροχή των Περσών ήταν άχρηστη και προβληματική. Στη ναυμαχία, ο ελληνικός στόλος πέτυχε μια σημαντική νίκη, αφού κατέστρεψε 300 περσικά πλοία.

Η ναυμαχία ξεκινά.

Τα ελληνικά πλοία μικρότερα και πιο ευκίνητα επιτίθενται με ορμή στον περσικό στόλο και τον κατατροπώνουν.

Ο Ξέρξης επιστρέφει στην Περσία.
Αφήνει όμως πίσω του το Μαρδόνιο με αρκετές χιλιάδες στρατό.

Η ναυμαχία της Σαλαμίνας

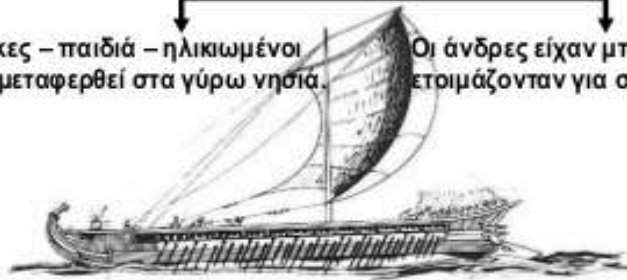

Ο Ξέρξης συνεχίζει την πορεία του προς την Αθήνα.

Οι κάτοικοι της Αθήνας την είχαν εγκαταλείψει.

Γυναίκες – παιδιά – ηλικιωμένοι είχαν μεταφερθεί στα γύρω νησιά.

Οι άνδρες είχαν μπει στα καράβια κι ετοιμάζονταν για σύγκρουση.

Οι Πελοποννήσιοι ύψωσαν τείχος στο Ισθμό για να εμποδίσουν τους Πέρσες.

Οι αρχηγοί του στόλου διαφωνούσαν.

Ο Σπαρτιάτης Ευρυβιάδης πίστευε πως ήταν καλύτερο να εμποδίσουν οι Πέρσες να κάνουν απόβαση στην Πελοπόννησο.

Ο Αθηναίος Θεμιστοκλής πίστευε πως η απόκρουση του Περσικού στόλου πρέπει να γίνει στο στενό της Σαλαμίνας.

- Ο χώρος είναι μικρός. Οι Πέρσες θα δυσκολευτούν να παρατάξουν το στόλο τους.
- Τα ελληνικά πλοία, οι τριήρεις, μπορούν να κινηθούν ευκολότερα.

Οι Σπαρτιάτες δέχτηκαν τη γνώμη του Θεμιστοκλή.

Ο ελληνικός στόλος συγκεντρώθηκε στη Σαλαμίνα.

480 π.Χ.

Οι αρχηγοί των Περσών έδωσαν εντολή να κυκλωθεί.

Ο Ξέρξης παρακολουθούσε από το όρος Αιγάλεω.

Τα ελληνικά πλοία έπλευσαν με δύναμη προς τα περσικά.

Τα περσικά πλοία δεν μπορούσαν να κινηθούν και υποχώρησαν.

Ο Μαρδόνιος περνά το χειμώνα στη Θεσσαλία και προσπαθεί με υποσχέσεις να πάρει με το μέρος του τους Αθηναίους, χωρίς αποτέλεσμα.

Το καλοκαίρι του **479** π.Χ. εισβάλλει και πάλι στην Αθήνα, αλλά τη βρίσκει έρημη.

Βαδίζει προς τις Πλαταιές όπου είναι συγκεντρωμένος ο ελληνικός στρατός με αρχηγό τον Σπαρτιάτη βασιλιά **Παυσανία**.

Η νίκη των Ελλήνων είναι ολοκληρωτική.

Την ίδια μέρα,

ο Σπαρτιάτης **Λεωτυχίδης** νικά τον περσικό
στόλο που είχε απομείνει στα ανοιχτά της
Μυκάλης.

Η μεγάλη σύγκρουση Ελλήνων και Περσών
λήγει οριστικά.

Η μάχη των Πλαταιών και της Μυκάλης

- Ήταν η τελευταία μάχη των Ελλήνων με τους Πέρσες το 479 π.Χ.
- Αρχηγός των Ελλήνων ήταν ο Πausanίας και των Περσών ο Μαρδόνιος.
- Νίκησαν οι Έλληνες σε ένα ανώμαλο έδαφος που διάλεξαν και έτσι το ιππικό των Περσών δεν μπορούσε να κινηθεί εύκολα.
- Την ίδια μέρα νικήθηκε και ο περσικός στόλος στη Μυκάλη.

Αποτελέσματα

- Λήγει η επεκτατική πολιτική των Περσών
 - Ελευθερώνονται πολλές ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας.
 - Τονώνεται η αυτοπεποίθηση των Ελλήνων
 - Μια νέα περίοδος ανατέλλει: οι Έλληνες ασχολούνται με έργα ειρήνης και προόδου.

Ερώτηση:

Αίτια και αφορμή των Περσικών πολέμων

Βασικό αίτιο ήταν η προσπάθεια των Περσών να επεκτείνουν την κυριαρχία τους στη Δύση.

Αφορμή ήταν η βοήθεια που έστειλαν η Αθήνα και η Ερέτρια στους επαναστατημένους Έλληνες της Μ. Ασίας.

Ερώτηση:

Ποια ήταν τα αίτια και η κατάληξη της
Ιωνικής επανάστασης;

Μετά την κατάκτηση των Περσών οι Έλληνες της Μ. Ασίας υποφέρουν από τη στέρηση της ελευθερίας τους, από τον οικονομικό μαρασμό και από τη βαριά φορολογία.

Οι επαναστάτες ζητούν τη βοήθεια της Ελλάδας. Αθήνα και Ερέτρια στέλνουν 25 πλοία. Οι Πέρσες καταπνίγουν την επανάσταση και καταστρέφουν τη Μίλητο.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΙΔΗ:

Ω ξειν' αγγέλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τήδε
κείμεθα, τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

Επιγράμματα ήταν μικρά ποιήματα που αναφέρονται με περιεκτικό τρόπο σε διάφορα γεγονότα. Συνήθως ήταν δίστιχα και υμνούσαν τις αρετές σημαντικών ανθρώπων ή κάποια γεγονότα.

A photograph of a stone inscription, likely a fragment of an ancient Greek text. The stone is light-colored and has a rough, weathered texture. It is set against a background of dark, irregular stones. The text is carved into the stone in a clear, ancient Greek script. The inscription is written in two lines, with the first line starting with 'Ο ΙΕΙΝΑΓΓΕΛΕΙΝ' and the second line starting with 'ΚΕΙΝΩΝ ΤΟΙΣ ΚΕΙΝΩΝ ΡΗΜΑΤΙ ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΙ'.

Ο ΙΕΙΝΑΓΓΕΛΕΙΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣ ΟΤΙ ΤΗΔΕ
ΚΕΙΝΩΝ ΤΟΙΣ ΚΕΙΝΩΝ ΡΗΜΑΤΙ ΠΕΙΘΟΜΕΝΟΙ